

SOCIALE VEILIGHEID OP BASISSCHOLEN

17 APRIL 2020

project : Sociale veiligheid op basisscholen

datum : 17 april 2020

opdrachtgever : Hanzehogeschool

opgesteld door : Jochem van Til

Student nummer: 359418

Afstudeerdocent: Clemens Bernardt

Stagebureau: DE UNIE ARCHITECTEN

Afstudeerjaar: 2019 - 2020

BEGRIPPENLIJST

Sociale veiligheid

bedreigingen van gezondheid en goederen door handelingen van derden”

Sociaal-emotionele ontwikkeling

de ontwikkeling van een eigen persoonlijkheid, overeenkomstig met verwachtingen en gedragingen uit de sociale context.

Groepsruimte

Lokaal van twee groepen

Leerplein

Een leerplein is in Nederland een variant op het klaslokaal. Het is een onderwijsruimte op een (middelbare) school waar scholieren zelfstandig of docentgestuurd kunnen werken.

Openbaar

Voor iedereen zichtbaar of toegankelijk

Semi-openbaar

de overloop tussen publieke en private ruimte. Deze ruimte is in principe openbaar toegankelijk en heeft een publieke sfeer.

Semi-prive

een publieke ruimte die een privésfeer herbergt en ook als private ruimte gebruikt wordt

Privé

het domein waarbinnen een individu zonder inmenging van buitenaf kan doen wat hij wil.

Territoriaal

Wat met een bepaald grondgebied te maken heeft

SO

de eerste “echte” ontwerpfase in het bouwtraject. In het schetsontwerp worden verschillende schetsen gemaakt om de wensen van de opdrachtgever visueel te maken en de mogelijkheden en onmogelijkheden van het bouwproject te verkennen.

INLEIDING

de aanleiding voor het behandelen en onderzoeken van het onderwerp 'sociale veiligheid op basisscholen' is voor mij het streven om een combinatie te kunnen maken tussen mijn passie (ontwepren) en een bijdrage leveren aan de samenleving. Door een stuk terug te geven aan de wereld om je heen maak je naar mijn idee ook je eigen werk nog een stuk leuker! Na wat voor onderzoek te hebben gedaan ben ik erachter gekomen dat er binnen het onderwijs al veel aandacht aan het begrip sociale veiligheid wordt besteed.

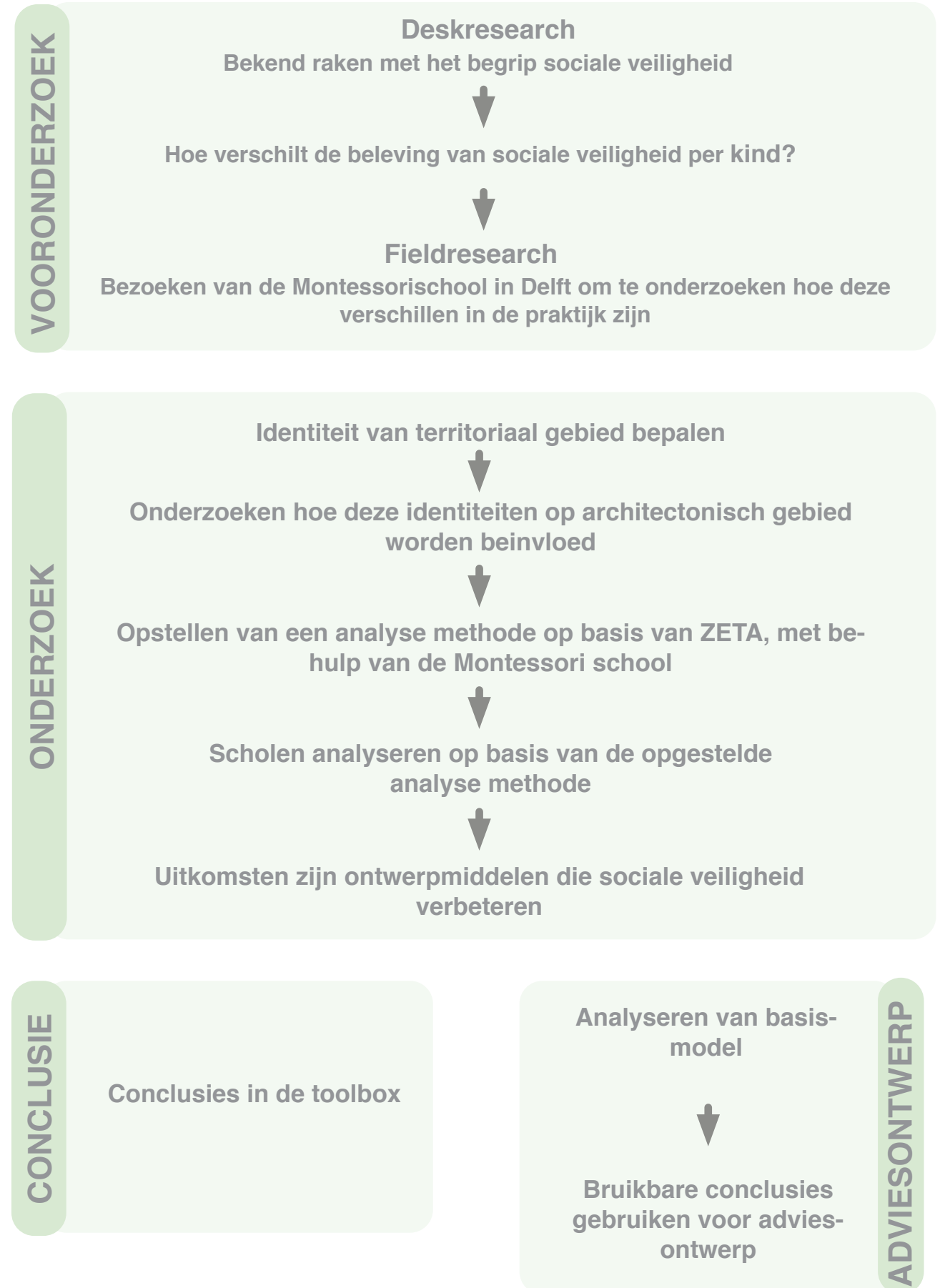
Helaas wordt nog zo'n 10 procent van de kinderen 1 keer per maand gepest. Hiervan geeft bijna 7 procent aan maandelijks gepest te worden en 3 procent wekelijks!

Ook is er in 2015 een wet opgesteld (Wet Veiligheid op school) die sociale veiligheid voor onderwijsinstellingen zal moeten kunnen gaan garanderen. Dit zal gaan doormiddel van het monitoren door de scholen zelf en het aanpassen van een beleid op basis van die uitkomsten. Wat ik toch raar vond was dat er geen rekening werd gehouden met het voorkomen van het probleem, wat naar mijn idee toch vaak beter werkt dan het oplossen ervan! Voor mij was dit een extra motivatie om te kijken of er uberhaupt binnen het ontwerp wel rekening met sociale veiligheid kon worden gehouden.

De conclusies die ik uit dit onderzoek trek zal ik als een adviesontwerp aan DE UNIE ARCHITECTEN voorleggen, die bezig zijn met het ontwerpen van een kindcentrum in Siddeburen. Ik zal het SO model dat is ingeleverd analyseren en hier advies op geven door middel van een eigen ontwerp. Door ook in de toekomst nog aandacht te blijven houden voor zo een belangrijk onderwerp heb ik ervoor gekozen om een toolbox te maken die houvast zal geven bij het ontwerpen van een basisschool of kindcentrum. De toolbox zal bestaan uit de conclusies die ik heb gevonden tijdens mijn onderzoek!

Om aan de behoeften van een kind te kunnen voldoen heb ik voor mijn vooronderzoek onderzoek gedaan naar de sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind, om hier vervolgens een identiteit aan te kunnen koppelen die bij het territorium van die leeftijdscategorie past. Ook heb ik onderzoek gedaan naar een manier om sociale veiligheid te kunnen testen.

METHODE

BEGRIPPENLIJST	3
INLEIDING	4
METHODE	4
INHOUDSOPGAVE	5
HOOFDVRAAG & DEELVRAGEN	6
CONCLUSIE VOORONDERZOEK	7
SOCIALE VEILIGHEID	8
VUISTREGELS	9
MONTESSORI SCHOOL DELFT	10
SPELREGELS : TERRITORIAAL GEBIED	11
IDENTITEIT TERRITORIAAL GEBIED	11
PROGRAMMA VAN EISEN	12
CONCEPTUEEL ONTWERP	13
BASISSCHOLEN TEKSTUELE ANALYSE	14
BASISMODEL TEKSTUELE ANALYSE	16
HET ONTWERP TEKSTUELE ANALYSE	18
ONDERBOUW	19
MIDDENBOUW	21
BOVENBOUW	23
GEMEENSCHAPPELIJK	24
SFEERIMPRESSIE	25
UITEINDELIJKE ONTWERP	26
TOOLBOX	30

HOOFDVRAAG & DEELVRAGEN

Voor de verslaglegging van mijn onderzoek heb ik ervoor gekozen om de opgestelde deelvragen niet 1 voor 1 te bespreken. De antwoorden van deze deelvragen staan in de bijlage, maar in het verslag wordt de informatie die gevonden is bij de deelvragen samengevoegd zodat het van waarde kan zijn voor het verslag.

Voor het onderzoek heb ik de deelvragen die ik heb opgesteld deels aangepast. De basis van de deelvragen is hetzelfde gebleven. Ik zal per deelvraag aangeven of ik nog iets heb aangepast of dat ze hetzelfde zijn gebleven.

OUD

Hoe kan een architect bij het ontwerpen van een basisschool rekening houden met de sociale veiligheid, lettend op de leeftijden van 0 tot en met 12 jaar?

In elke mate is DE UNIE ARCHITECTEN bekend met het begrip sociale veiligheid?

- » Wat houdt sociale veiligheid in op een basisschool?
- » Wat valt er onder sociale veiligheid?

Op welke manier heeft de leeftijd van kinderen invloed op hun gevoel van sociale veiligheid in een ruimte?

- » Wat voor sociaal emotionele ontwikkelingen maakt een kind per leerjaar door?
- » Wat hebben deze ontwikkelingen voor invloed op de identiteit van hun 'leeromgeving'?
- » Hoe kan deze verschillende identiteit zorgen voor een andere interpretatie voor het gevoel van sociale veiligheid?

Op welke verschillende schalen kan sociale veiligheid worden getest?

Welke ontwerp middelen zorgen voor sociale veiligheid per leerjaar?

- » Welke ontwerp middelen zijn er in het algemeen voor het creëren van sociale veiligheid?
 - » Hoe verhoud sociale veiligheid zich tegenover de mate van interactie?
 - » Op welke manier heeft 'the in-between' invloed op sociale veiligheid?
- » Hoe kunnen deze algemene ontwerp middelen ingezet worden zodat er bij de verschillende interpretaties sociale veiligheid wordt gecreëerd?

Hoe kijken de verschillende organisaties binnen het kindcentrum aan tegen het begrip sociale veiligheid?

NIEUW

Hoe kan een architect bij het ontwerpen van een basisschool rekening houden met de sociale veiligheid?

Wat houdt sociale veiligheid in op een basisschool?

- » Wat valt er onder sociale veiligheid?
- » Wat houdt de wet veilige scholen in? --> Deze onderzoeksvraag zorgt ervoor dat ik meer grip krijg op het begrip sociale veiligheid binnen scholen
- » Wat houdt sociale veiligheid voor mij in? --> Omdat sociale veiligheid geen perfecte definitie heeft is het belangrijk dat ik voor mijzelf duidelijk krijg wat sociale veiligheid voor mij inhoud.

Op welke manier heeft de leeftijd van kinderen invloed op de identiteit van hun territoriale gebied?

- » Wat zijn de leeftijden per groep en wat hoort er bij de onder-, midden- en bovenbouw?
- » Wat zijn de behoeften van de kinderen voor onder-, midden- en bovenbouw?
- » Wat voor sociaal-emotionele ontwikkelingen maakt een kind per leerjaar door?
- » Hoe werkt dit in de praktijk?

Op welk verschillende schalen kan sociale veiligheid worden getest?

Hoe kan de identiteit van de territoriale gebieden worden beïnvloed?

- » Wat zijn de vuistregels?
- » Wat voor invloed hebben deze op sociale veiligheid?

CONCLUSIES VOORONDERZOEK

Binnen mijn onderzoek die ik in het verslag behandel zal ik terug refereren naar het vooronderzoek dat ik heb gedaan. Hierbij maak ik dus onderscheid tussen de informatie die ik heb gebruikt voor mijn onderzoek en wat algemene informatie is. De overige informatie zal in de bijlage zitten onder het kopje ‘conclusies vooronderzoek’.

SOCIALE VEILIGHEID

BIJLAGE PAGINA: 6

Defenitie sociale veiligheid

Met sociale veiligheid worden “bedreigingen van gezondheid en goederen door handelingen van derden” (Elffers & De Jong, 2004) verstaan. Denk hierbij aan intimidatie, inbraak of in extreme gevallen terrorisme. Een belangrijk aspect van sociale veiligheid is dat de bedreigingen van binnenuit komen, het gaat om “misdrijven en overtredingen die tot conflicten leiden tussen (groepen) burgers onderling” (Bruinsma & Bernasco, 2004). Het gaat bij sociale veiligheid dus in de eerste plaats om de verhoudingen tussen inwoners onderling (CBS, 2015). (Joren, 2015)

Defenitie sociale veiligheid op school

Een school is veilig als de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Dat betekent dat er een veilige en positieve sfeer is op school. Het betekent ook dat de school optreedt tegen pesten, uitschelden, discriminatie, geweld en andere vormen van ongepast gedrag, en deze zoveel mogelijk voorkomt.

Wet sociale veiligheid

Sinds augustus 2015 is de Wet Veiligheid op school, ook wel bekend als de ‘anti-pesterwet’, van kracht die tot doel heeft pesten aan te pakken en de veiligheid voor leerlingen op school te vergroten. Dit houdt in dat scholen actief beleid moeten voeren voor een sociaal veilige school voor alle leerlingen. De verplichting bestaat uit het ontwikkelen van een set samenhangende maatregelen, gericht op preventie en het afhandelen van incidenten. Het beleid moet verankerd worden in de dagelijkse praktijk en is dus geen ‘papieren beleid’. Scholen worden bijvoorbeeld verplicht om het veiligheidsbeleving van leerlingen te monitoren. Door het monitoren krijgen ze inzicht op de sociale situatie van de scholen. Op deze manier kan er gericht wat gedaan worden aan pesten. De invoering van de Wet Veiligheid geeft dus aan dat het een actueel onderwerp is waar binnen scholen vraag naar is. De wet sociale veiligheid gaat voornamelijk over het monitoren van de situatie op de scholen om vervolgens op deze resultaten een beleid te schrijven. Dit is het probleem dat naar mijn idee altijd zal ontstaan oplossen, terwijl ik denk dat het (in iedergeval deels) voorkomen ervan ook een grote impact kan hebben. Dit kan worden gedaan door middel van architectonische ingrepen.

Eigen visie op sociale veiligheid

Onder sociale veiligheid versta ik een veilig school klimaat, waarin kinderen zich thuis voelen en zichzelf kunnen zijn. Door deze veiligheid kunnen kinderen zich op een goede wijze ontwikkelen. School is al lange tijd een plek waar kinderen het grootste gedeelte van hun jeugd doorbrengen. Dit is dan ook de reden dat de basisscholen door ouders zorgvuldig worden uitgezocht. Omdat school een plek is waar veel tijd wordt gespendeerd is het van groot belang dat de kinderen zich hier op hun eigen wijze sociaal kunnen ontwikkelen. Deze sociale ontwikkeling is voor het beleven van de school een belangrijk aandachtspunt. Zoals al wordt aangegeven heeft sociale veiligheid te maken met de verhouding tussen personen onderling. Dit betekent dat sociale interactie ervoor kan zorgen dat de beleving van sociale veiligheid wordt gewaarborgd. Kinderen leren namelijk niet alleen van de leraar, maar ook van elkaar. Door de sociale interactie op scholen te verbeteren kan je er naar mijn idee voor zorgen dat kinderen zich op hun gemak kunnen voelen. Natuurlijk moet er wel worden gelet op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. Dit speelt een grote rol bij het beleven van sociale interactie.

VUISTREGELS (ZETA)

BIJLAGE PAGINA: 9-10

In mijn vooronderzoek heb ik onderzocht hoe sociale veiligheid kan worden getest. Uit dit onderzoek zijn een vier aantal vuistregels gekomen waar op gelet moet worden tijdens het ontwerpen. Deze vuistregels zijn opgesteld om de sociale veiligheid in bebouwde omgeving te beïnvloeden. Tijdens het maken van de analyses ben ik erachter gekomen hoe ik deze methode ook kan gebruiken voor basisscholen.

De vier criteria waarop je sociale veiligheid kan testen zijn;

- » Zichtbaarheid
- » Eenduidigheid
- » Toegankelijkheid
- » Aantrekkelijkheid

Deze vier criteria moeten binnen het ontwerp structuur kunnen aanbrengen zodat er samenhang is in het gehele ontwerp, maar ze moeten er ook voor zorgen dat de status van een gebied kan worden beïnvloed. Wordt het gebied ervaren als openbaar of juist privé? De mate waarin de vuistregels aanwezig zijn bepalen dit voor een groot gedeelte.

De vier criteria zullen de basis zijn van mijn analyse methode en zijn dus van groot belang voor het onderzoek.

Zichtbaarheid

In de kern gaat zichtbaarheid natuurlijk over ‘zien en gezien worden’. Dit is, zeker voor kinderen, van groot belang binnen een basisschool. De pester, maar ook de rest van de leerlingen moeten het gevoel krijgen gezien te worden. Op deze manier krijgen ze het idee dat er altijd aandacht voor ze is. Overzichtelijkheid, zichtlijnen en verlichting, maar ook de aanwezigheid van mensen en toezicht zijn belangrijk in het ontwerp. Kleinschaligheid heeft veel te maken met elkaar kunnen zien en elkaar kennen. Kleinschaligheid heeft echter ook weer verschillende schaalniveau's. Maar niet alleen het gezien worden heeft grote invloed op het ervaren van sociale veiligheid. Ook juist het niet gezien kunnen worden speelt een grote rol. Dit geeft kinderen namelijk de vrijheid om los van de leraar te kunnen ontdekken. Dit bevordert zelfstandigheid van de kinderen. Als laatst is ook toezicht een belangrijke factor bij deze vuistregel. Dit hangt natuurlijk nauw samen met gezien worden, maar is toch iets dat hier los van staat. Toezicht vanuit de leraar op bepaalde gebieden is van groot belang. Toezicht zorgt ervoor dat er geen ‘dode’ gebieden ontstaan waar geen zicht meer op is.

De mate van zichtbaarheid houdt dus verband met de status van het gebied. Des te minder je gezien wordt, des te meer privé een ruimte wordt.

Eenduidigheid

Eenduidigheid en duidelijkheid in de zonering en markering van ruimten betekent dat zowel voor gebruikers als voor beheerders duidelijk moet zijn welke status en functie een gebied heeft (privé, semi-privé, semi-openbaar of openbaar) en wie voor het beheer verantwoordelijk is. Goede grenzen geven de mogelijkheid de omgeving te kunnen ‘begrijpen’, en daarmee een gevoel van controle en veiligheid. Naast zonering en markering is een duidelijke en eenduidige routing met goede oriëntatiemogelijkheden belangrijk voor een positieve beleving. Het is voor gebruikers belangrijk zich goed te kunnen oriënteren. De structuur (wegen/paden/gangen) moet duidelijk en logisch zijn met goede oriëntatiemogelijkheden.

Toegankelijkheid

Het gaat om het gemak waarmee de ruimte kan worden bereikt, gebruikt, en weer verlaten (vluchten), rekening houdend met de diversiteit aan gebruikersgroepen en hun fysieke en mentale mogelijkheden en beperkingen.

Toegankelijkheid gaat over het bereiken van een bepaalde ruimte en de manier waarop je deze bereikt. Het is belangrijk dat de toegang van een gebied alleen is bestemd voor de juiste personen. Voor het bereiken van een gebied of ruimte geldt de volgende regel: Hoe langer het bereiken van de bestemming duurt, des te meer privé het gebied wordt.

Naast de duur van het bereiken van de bestemming is het gemak waarmee je een gebied bereikt ook belangrijk. Dit kan temaken hebben met het plaatsen van een deur of iets dergelijks, maar zeker binnen basisscholen kan er nog iets een grote rol spelen. Dit is de ‘kinderlijke maat’. Het gemak waarmee kinderen een gebied kunnen bereiken door de lengte die ze hebben zorgt ervoor dat het gebied territoriaal gebied van het kind wordt.

Aantrekkelijkheid

Aantrekkelijkheid gaat voornamelijk over het ervaren van een bepaalde ruimte waaraan zorg een aandacht besteed is. Het is een brede vuistregel en heeft dan nog zes voorwaarden waar aan voldaan moet worden.

- » Esthetische kwaliteit
- » Een aantrekkelijk functieaanbod
- » Onderhoud en beheer
- » Esthetische duurzaamheid
- » Technische duurzaamheid
- » Sociale duurzaamheid

Maar een van deze voorwaarden zal ik behandelen in mijn eigen ontwerp. Dit is de esthetische kwaliteit. Hierbij zijn er een aantal dingen van belang waaraan een gebruiker de omgeving kan testen, namelijk; Vorm, afmeting (schaal), textuur, decor, kleur, akoestiek, geur etc.

Het lastige aan deze vuistregel is dat aantrekkelijkheid niet voor iedereen hetzelfde is, zoals bij voorgaande vuistregels. Ieder persoon beoordeelt een ruimte weer op zijn eigen manier. Ook is het dus niet makkelijk te analyseren. Voor mijn eigen ontwerp heb ik een sfeerimpressie gegeven die aantoont hoe mijn school er ongeveer uit zou komen te zien.

MONTESSORI SCHOOL DELFT

BIJLAGE PAGINA: 14-21

Het ontwerp van de Montessori school van Herman Hertzberger heb ik als leidraad genomen bij het maken van mijn eigen ontwerp. Binnenin dit ontwerp wordt er rekening gehouden met het kind. Maar niet alleen met het kind, maar ook met de ontwikkelingen van het kind. Dit is heel mooi terug te zien in het ontwerp. Vanuit deze school ben ik mijn analyse methode gaan opzetten. Een groot gedeelte wat hier gebeurd gebruik ik als basis voor de identiteit van mijn eigen groepsruimten met hun territoriale gebieden. Dit is dan ook de reden dat ik deze analyse apart heb gehaald. De verdere analyses zullen staan bij het hoofdstuk 'tekstuele analyse baisscholen'.

Onderbouw (overzichtelijkheid)

Groepsruimte (privé)

De groepsruimte van de onderbouw is een vierkant blok met twee nissen erin. Het vierkante blok zorgt ervoor dat de kinderen altijd alles zien en het gevoel krijgen gezien te worden (1). Ook is toezicht houden in dit lokaal erg makkelijk. De twee nissen die zijn gecreëerd zorgen nog voor de diversiteit die het lokaal nodig heeft (8). Deze twee nissen zorgen ervoor dat de kinderen hier kunnen spelen buiten het zicht van de leraar. Dit geeft de kinderen de mogelijkheid om zich te kunnen ontwikkelen 'buiten' het zicht van de leraar. Bijde nissen hebben een lager plafond om aan te geven dat dit gebied voor enkel de kinderen is bestemd (11). Een van de nissen heeft ook een hoger gelegen vloer om als theater te functioneren. Vanuit deze nissen zijn er kleine ramen die op openbaar gebied uitkijken (5 & 6).

Speelplein (semi-prive)

Het leerplein wordt grotendeels door de schakeling van de drie groepsruimten beïnvloed. Door de schakeling ontstaat er een gebied tussen de groepsruimten in, waar altijd zicht op is vanuit de groepsruimten (34). Dit bevordert het gevoel van gezien worden wanneer hier wordt gespeeld. Door de schakeling ontstaat er maar een mogelijkheid om binnenin het gebied te komen (44). Dit zorgt ervoor dat het controleren van de mensen die binnenkomen in het gebied goed te hanteren is. Het gebied zelf wordt aangeduid met een hoger plafond waar zonlicht naar binnen treed (37 & 45).

Door de schakeling ontstaat er een afgeschermt gebied wat als zonering kan worden gezien. Het is meteen duidelijk dat dit territoriaal gebied is van deze drie lokalen (41).

Langs het territoriale gebied loopt de openbare ruimte (42). Deze staat hier echter wel los van, om de geborgenheid van het gebied in stand te kunnen houden. De schaal van het gebied is gebaseerd op de leeftijd van het kind (46).

Middenbouw (diversiteit)

Groepsruimte (privé)

De vorm van de groepsruimte is een 'L' met meerdere teruggevallen wanden die ervoor zorgen dat er binnenin de groepsruimte meerdere gebieden ontstaan (17). Deze gebieden kunnen door de kinderen op verschillende manieren worden ingevuld. Zo is er een hoek waar gewerkt kan worden, maar ook een gebied waar gespeelt kan worden (20). Het gebied waar gespeelt wordt wordt de 'boomhut' genoemd. Hij bestaat uit twee lagen en heeft net als bij de nis van de onderbouw een verhoogde vloer en een verlaagd plafond om aan de lengte van het kind te voldoen. Ook hier is er weer zicht op een openbare ruimte (16).

Door de 'L' vorm ontstaat er een situatie binnen de groepsruime waardoor kinderen niet altijd in het gezichtsveld van de leraar zitten (12). Dit maakt de kinderen meer zelfstandig. Ze krijgen meer de mogelijkheid om zichzelf te ontwikkelen. Gezien worden is op deze leeftijd minder belangrijk dan bij de onderbouw.

Vanuit het lokaal zijn er meerdere zichtlijnen richting het territoriale gebied van de groepsruimten (15). Dit zorgt voor meer verschillende impressies.

Leerplein (semi-openbaar)

Het leerplein ontstaat net als bij de onderbouw door de schakeling van de groepsruimten (54). De twee groepsruimten tegenover elkaar zorgen ervoor dat er een gebied ontstaat. Dit territoriale gebied is groter van formaat dan bij de onderbouw, maar behoudt nog wel de overzichtelijkheid (48). Ook is er vanaf de groepsruimten altijd zicht op het gebied (47). De schakeling zorgt ervoor dat het gebied wordt afgebakend door zijn eigen groepsruimten. Het gebied is via twee plekken te bereiken (56) en het verkeer dat hier vandaan komt loopt dwars door het territoriale gebied (55). In het midden van het gebied is er een herkenningspunt gemaakt, dit is een gat in de grond waar kinderen in kunnen spelen (49 & 50).

Bovenbouw (zakelijk/formeel)

Groepsruimte (privé)

Ook deze ruimte heeft een 'L' vorm. Deze vorm heeft alleen een andere functie als bij de middenbouw, namelijk het scheiden van het lokaal in twee aparte ruimten (24). Aan de ene kant ligt het gebied waar geleerd kan worden (hoger gelegen) en aan de andere kant ligt de natte ruimte van het lokaal (lager gelegen) (26). De scheiding tussen leren en spelen komt hier duidelijk in naar voren. De scheiding tussen deze twee gebieden wordt nog is extra versterkt door de plaatsing van de entree tussen deze twee gebieden in (28 & 29). Vanuit hier kan de keuze worden gemaakt welke kant je op gaat. Vanuit de groepsruimte is er ook weer zicht op het territoriale gebied (23).

Speelplein/leerstraat (openbaar)

Door de schakeling van de 'L' vormige groepsruimten krijgt de leerstraat van de bovenbouw een meanderende vorm. Door deze meanderende vorm is er niet altijd even veel zicht op het gehele gebied (59), waardoor het toezicht erop verminderd. Omdat het een uitgestrekt gebied is zijn er ook hier weer oriëntatiemogelijkheden (60). Dit zijn er twee. Een kubus die uit de grond komt, het tegenovergestelde als bij de middenbouw en een leerplek midden in het gebied (61). Het gebied wordt vooral gekenmerkt doordat het grotendeels als openbare ruimte wordt gezien (66).

SPELREGELS : TERRITORIAAL GEBIED

Om tot een ontwerp te komen die gebaseerd is op mijn vooronderzoek heb ik eerst moeten definiëren welke groep bij welke leeftijdscategorie hoort. In het PvE wordt aangegeven dat er 3 basisgroepsruimtes moeten komen, namelijk; groepen 1 & 2, 3 & 4 en 5 t/m 8. Het probleem is dat deze groepen botst met mijn vooronderzoek. De groepen 1 & 2 behoren namelijk tot de leeftijden van 4 t/m 6, de groepen 3 & 4 behoren tot de leeftijden 7 t/m 8 en de groepen 5 t/m 8 behoren tot de leeftijden 9 t/m 12. In mijn vooronderzoek heb ik de scheiding gemaakt tussen de leeftijden 0 t/m 4, 4 t/m 7, 7 t/m 10 en 10 t/m 12. Aan deze leeftijden heb ik dan ook een bepaalde identiteit gekoppeld, maar omdat de onderzochte leeftijden en de leeftijden van de groepen niet overeenkomen moet ik keuzes maken binnen de koppeling van mijn vooronderzoek en ontwerp. De koppeling tussen deze leeftijden gaat er voor het ontwerp als volgt uit zien:

Onderbouw		
<i>Groepen</i>	<i>Leeftijden</i>	<i>Leeftijdscategorie</i>
1&2	4 t/m 6	sociaal emotionele ontwikkeling Deels 0 t/m 4 Deels 4 t/m 7
Middenbouw		
<i>Groepen</i>	<i>Leeftijden</i>	<i>Leeftijdscategorie</i>
3 & 4	7 t/m 8	sociaal emotionele ontwikkeling Deels 4 t/m 7 Deels 7 t/m 10
Bovenbouw		
<i>Groepen</i>	<i>Leeftijden</i>	<i>Leeftijdscategorie</i>
5 t/m 8	9 t/m 12	sociaal emotionele ontwikkeling Deels 7 t/m 10 Deels 10 t/m 12

Natuurlijk is de sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind ook niet zo letterlijk aan leeftijden te binden. Dat maakt het naast dat het ingewikkelder wordt, wel realistischer. De koppeling tussen de sociaal-emotionele behoefte wordt dan:

<i>Onderbouw</i>	<i>Leeftijdscategorie</i>	<i>Behoeften</i>
	0 t/m 4	Rusten, verzorgen, spelen
	4 t/m 7	Spelen, leren, rusten
<i>Middenbouw</i>		
	4 t/m 7	Spelen, leren, rusten
	7 t/m 10	Leren, spelen, rusten
<i>Bovenbouw</i>		
	7 t/m 10	Leren, spelen, rusten
	10 t/m 12	Leren, besteding vrije tijd, ondersteuning

IDENTITEIT VAN TERRITORIALE GEBIEDEN

BIJLAGE PAGINA: 6-8

Onderbouw (rusten, spelen, verzorgen)

Hier binnen zal de overgang tussen de leeftijdscategorie 0 t/m 4 en 4 t/m 7 worden behandeld. Voor deze identiteit van het gebied probeer ik zoveel mogelijk een eigen gebied te creëren waarbij groepsruimte en speelplein het territorium zullen zijn. Het speelplein is hier een semi-privé gebied omdat het wordt gedeeld tussen de twee groepsruimten, maar nog wel los staat van de openbare ruimte en de groepsruimten zelf zullen als privé ruimte worden beschouwd. De overgang van openbaar naar privé zal tamelijk soft zijn.

Om deels aan de behoefte van de leeftijdscategorie 0 t/m 4 te voldoen heb ik ervoor gekozen om dit territorium zoveel mogelijk los te houden van de openbare ruimte van de school. Overzichtelijkheid staat bij deze leeftijdscategorie ook als belangrijk punt genoemd. Het gebied moet duidelijk en overzichtelijk zijn, zodat de kinderen niet de weg kwijt zullen raken. Ook is contact met de leraar van groot belang.

Aan de andere kant moet er ook aan de behoefte van de leeftijdscategorie 4 t/m 7 worden voldaan. Hierbij gaat het kind al meer zelf opzoek en gaat hij/zij meer op eigen initiatief ontdekken. Dit betekent dat er naast overzichtelijkheid ook een divers gebied moet ontstaan waarin kinderen de mogelijkheid krijgen om los van de leraar te kunnen gaan ontdekken.

Middenbouw (spelen, leren, rusten)

Hier binnen zal de overgang tussen de leeftijdscategorie 4 t/m 7 en 7 t/m 10 worden behandeld. Ook dit gebied zal een eigen identiteit krijgen. Anders als bij de onderbouw zal het leerplein hier als semi-openbaar worden beschouwd. Dit komt omdat het meer betrokken wordt bij de openbare ruimte en verkeer. Het leerplein zal dan ook onderdeel zijn van verkeer. Wel wordt de groepsruimte weer als privé beschouwd. De overgang van openbaar naar privé zal harder zijn dan bij de onderbouw.

De identiteit van dit gebied zal ook transparant zijn, maar zal ook in het teken staan van ontdekken. Dit betekent dat er meer plekken zullen moeten worden gecreëerd waar de kinderen hun eigen identiteit en territorium aan kunnen koppelen. De kinderen hebben meer behoefte om buiten het zicht van de leraar te ontdekken. Dit staat vooral in het teken van de leeftijdscategorie 4 t/m 7, maar de kinderen die in de leeftijdscategorie 7 t/m 10 jaar zullen vallen hebben andere behoeften. Er zal ook behoefte zijn aan het werken in groepen en leren zal meer centraal komen te staan. Dit betekent dat er plek moet zijn om afgezonderd van een groep te kunnen werken.

Bovenbouw (leren, spelen, rusten)

Hier binnen zal de overgang tussen de leeftijdscategorie 7 t/m 10 en 10 t/m 12 worden behandeld. Anders als bij de voorgaande zal hier het leerplein onderdeel worden van het openbare gebied. Dit betekent voor de overgang van openbaar naar privé dat deze hard wordt. Het zal geen beschermt gebied meer zijn wat wordt gekenmerkt door haar eigen identiteit gecreëerd door het gebied zelf, maar de kinderen kunnen in dit gebied zelf de verantwoordelijkheid nemen om hun eigen identiteit aan het gebied te geven.

Voor de kinderen uit de leeftijdscategorie 7 t/m 10 zal er plek zijn om samen aan het werk te gaan, maar er zal ook meer individueel gewerkt worden.

Gemeenschappelijk

Voor het gemeenschappelijke deel moet gelden dat het duidelijk is dat het openbaar gebied is. De functies moeten duidelijk bij elkaar zitten en het de functie verkeer moet ook duidelijk zijn.

PROGRAMMA VAN EISEN

Om mijn onderzoek te koppelen aan het kindcentrum in Siddeburen heb ik het programma van eisen van beide scholen bekeken. Binnen het programma van eisen die door de scholen zijn opgesteld komen al een aantal punten voor die een relatie hebben met het creëren van een sociaal veilige school. Door deze punten nu al aan de vuistregels te koppelen kan ik meer grip krijgen tussen het ontwerp en het onderzoek.

De punten die ik gevonden heb die een relatie hebben met mijn onderzoek heb ik ingedeeld in de verschillende vier vuistregels.

Zichtbaarheid

- » Vanuit de verkeerszone en leerpleinen is zicht op de groepsruimten, maar wel in zo een mate dat het niet voor afleiding zorgt
- » Vanaf de groepsruimten ook direct zicht op de leerpleinen
- » De onderbouw speelplein is visueel afgeschermd zodat de kinderen niet gaan rondzwerven door de school
- » Groepsruimten aan elkaar gekoppeld door een werkruimte, waar voldoende zicht op moet zijn
- » Zicht op de toiletten vanaf de groepsruimten, vooral voor de onderbouw
- » Elkaar kunnen zien en ontmoeten is belangrijk, dat zie je in de situering, gezamenlijke ruimten en in zichtlijnen

Eenduidigheid

- » Onderbouw speelplein is visueel afgeschermd zodat kinderen niet gaan rond zwerven door de school
- » Het vormt van buiten een geheel, maar vervolgens wel elke school kunnen herkennen
- » Een duidelijk hart in het gebouw
- » Routing inclusief entrees voor iedereen duidelijk
- » Gebouw heeft heldere compartimenten
- » Route naar onderwijs instellingen is voor iedereen duidelijk
- » Duidelijke bewegwijzering waar welke instelling zit gevestigd
- » Gebouw is overzichtelijk

Toegankelijkheid

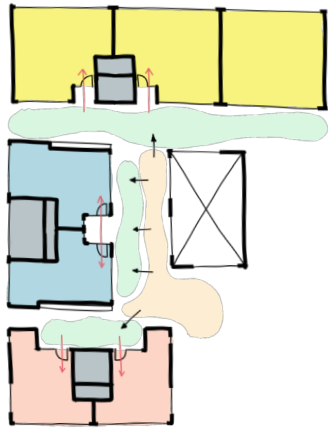
- » Open verbinding tussen leerplein en groepsruimten
- » Via de hoofdentree kom je in de gemeenschappelijke ontmoetingsruimte. Dit is het hart van het kindcentrum
- » Looproutes gaan zoveel mogelijk buiten onderwijsruimten (leerpleinen) om
- » Routing inclusief entrees voor iedereen duidelijk

Aantrekkelijkheid

- » Ruimten zijn zoveel mogelijk geclusterd naar bouw (leeftijd). In de cluster zie je een groei-proces terug. Van beschut, kleinschalig en dicht bij elkaar voor de kleinsten naar open en meer verspreid voor de oudere leerlingen.
- » De buitenruimte is ook leerruimte en wordt zoveel mogelijk gebruikt, de verbinding binnen en buiten zichtbaar
- » Het gebouw is in de basis qua kleurstelling en indeling rustig met een aantal sprankelende accenten. Rust en prikkels zijn in balans
- » Voldoende zonlicht in lokalen + leerpleinen
- » Goede akoestiek en geen tochtproblemen

Zoals al in het PvE te lezen is wordt er al op meerdere punten rekening gehouden met de sociale veiligheid op de basisscholen. Deze punten zal ik meenemen in mijn ontwerp.

CONCEPTUEEL ONTWERP

In deze tekening is te zien hoe de gebieden worden ingedeeld. De volgende aspecten die belangrijk zijn voor het ontwerp zijn hier in te zien, namelijk:

- » De situering van de groepsruimten
- » Het creëren van een eigen identiteit
- » Vorm van de groepsruimten
- » Relatie verkeer en territoriaal gebied groepsruimten
- » Entrees groepsruimten
- » Patio

De situering van de groepsruimten

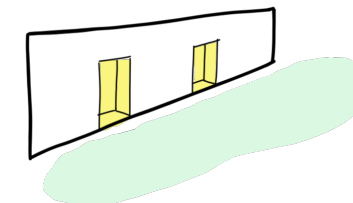
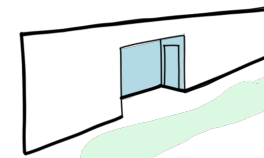
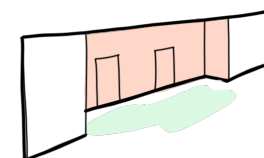
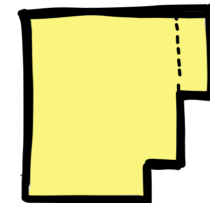
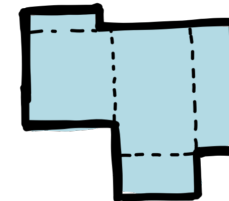
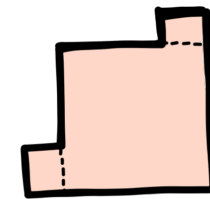
De onderbouw zal aan de zuidzijde van het ontwerp worden geplaatst. Dit is gedaan zodat zij een directe relatie zullen hebben met het plein. De middenbouw zal tussen de onder- en bovenbouw worden geplaatst om als koppeling te functioneren tussen deze twee. De bovenbouw zal het verste van de hoofdentree worden geplaatst om ook hier weer een eigen openbare ruimte te creëren.

Het creëren van een eigen identiteit

Elke clustering van groepsruimten zal een eigen identiteit krijgen. De onderbouw zal zo min mogelijk een relatie hebben met de rest van de school om een zo geborgen mogelijk gevoel te creëren. De middenbouw zal ook haar eigen identiteit krijgen, maar minder geborgen dan bij de onderbouw. Ze zullen al meer in contact staan met de openbare ruimte. Het territoriale gebied van de bovenbouw zal in het teken staan van openbaar gebied en is uitgestrekt. De entrees van de groepsruimten kunnen een eigen kleur krijgen waardoor dit ook als herkenningspunt wordt gezien, maar dit kan ook bijdragen aan de identiteit van het lokaal.

Relatie verkeer en territoriaal gebied groepsruimten

De relatie tussen verkeer en territoriaal gebied speelt een grote rol in het concept van de school. De relatie tussen het verkeer en territoriaal gebied geeft namelijk aan hoe openbaar het territoriale gebied wordt. Het leerplein van de onderbouw staat volledig los van de verkeersstromen, dit betekend dus dat het leerplein kan worden gezien als semi-privé. Het leerplein van de middenbouw staat nog wel los van de verkeersstromen, maar heeft er al meer een relatie mee. Dit gebied komt dus meer in de buurt van openbaar gebied, wat het leerplein kan bestempelen met de status semi-openbaar. Het leerplein van de bovenbouw wordt onderdeel van het verkeer, wat ervoor zorgt dat het leerplein onderdeel wordt van de openbare ruimte.

Vorm van de groepsruimten

Onderbouw

Overzichtelijk, maar wel ruimte voor de kinderen om zich nog terug te kunnen trekken om te gaan spelen in de nisjes die worden gecreëerd. Hier zal binnen de groepsruimte weer eigen territoriaal gebied worden gecreëerd.

Middenbouw

Divers, maar het moet nog wel overzichtelijk zijn voor de leraar. Binnen in het lokaal worden er meerdere plekken gecreëerd die als aparte territoriale gebieden binnen de groepsruimten kunnen gelden. Hier kunnen kinderen zicht los van de docent ontwikkelen.

Bovenbouw

Zakelijk en er hoeft binnen deze groepsruimte niet weer territoriaal gebied te worden gecreëerd. Het uitgestrekte leerplein creëerde al genoeg mogelijkheden om afgezonderd aan het werk te gaan.

Entrees groepsruimten

De entrees van de groepsruimten zullen ook een grote rol spelen bij de overgang van de openbare - naar de privé ruimten. Ook geven ze aan hoe individueel het gebied wordt naarmate je ouder wordt. Bij de onderbouw zal er een gezamenlijke entree worden gecreëerd die als verlengstuk van het speelplein functioneert. Op deze manier wordt de overgang van openbaar naar privé tamelijk soft. Bij de middenbouw zal de entree los staan van het leerplein. Wel zullen de entrees van beide groepsruimten bij elkaar geclusterd zitten om nog een eenheid te creëren tussen de groepsruimten. De overgang van openbaar naar privé wordt hier al harder. Bij de bovenbouw zullen de entrees individueel per groepsruimte worden gezien. Ze zullen direct aan de openbare ruimte van het leerplein grenzen, wat de overgang van openbaar naar privé hard maakt.

Patio

De patio zal voor de groepsruimten een herkenningspunt zijn. Ook zal hij ervoor zorgen dat er vanuit een deel van de groepsruimten aan twee zijde zicht heeft op een buitenruimte, wat de connectie met buiten verbeterd.

BASISSCHOLEN

TEKSTUELE ANALYSE

Om de vuistregels te testen heb ik een onderzoeksmethode voor mijzelf opgesteld die sociale veiligheid op basisscholen kan aantonen. Hiervoor heb ik een aantal basisscholen bezocht en tekeningen opgevraagd bij de architecten. De visuele analyses hiervan zijn te vinden in de bijlage onder ‘visuele analyse basisscholen’. De basisscholen die ik heb geanalyseerd zijn:

- » Montessori school Delft (Herman Hertzberger) De analyse hiervan zit op pagina ...
- » KC Slochterveldweg (Van Manen en Zwart)
- » Sint Nicolaasschool (MAAS Architecten)
- » KC Wijland (TENW Architecten)

De vondsten die ik bij deze analyses heb gedaan die van waarde waren voor mijn eigen ontwerp heb ik in tekst uitgewerkt in dit verslag.

Bijlage nummers: 22 - 41

KC SLOCHTERVELDWEG

BIJLAGE PAGINA: 22-29

Het kindcentrum Slochterveldweg is de eerste school waar ik tijdens mijn onderzoek mee in aanraking was gekomen. De kwaliteit van dit kindcentrum is dat elke school zijn eigen identiteit krijgt door de scheiding tussen beide scholen **(51)**. Deze scheiding wordt gemaakt door het gemeenschappelijke deel van het kindcentrum **(50)**, die meer als verkeersruimte geldt dan als ontmoetingsplek. Ook wordt de scheiding nogmaals versterkt door een gesloten functie die het zicht op het leerplein blokkeert **(37)**. Deze visuele blokkade zorgt er ook voor dat er onderscheid wordt gemaakt tussen de ingang van de onderbouw en die van de bovenbouw **(47)**. Op het gebied van het creëren van een eigen identiteit per school ben ik zeer positief.

Binnen het territoriale gebied van de school wordt er met de alle groepsruimten een leerplein gedeeld. Dit zorgt ervoor dat er binnen de scholen alleen geen identiteit kan worden gecreëerd. Dit leerplein wordt gekenmerkt door een hoger liggende vloer, die tegelijkertijd ook de verkeersruimte tussen de groepsruimten en leerplein aanduidt **(43)**.

Het puntdak van de school zorgt ervoor dat het midden van de school (bij het leerplein) hoger komt te liggen **(44)**. Dit duidt er op dat het gebied een openbare ruimte is.

SINT NICOLAASSCHOOL

BIJLAGE PAGINA: 30-35

De Sint Nicolaasschool uit Haren is een relatief nieuwe school die in het teken staat van 'zien en gezien worden'. De school is opgebouwd op basis van een kloosteromgang, waarbij de binnenste ring openbaar gebied is, de tweede ring verkeer is en de derde ring dichte functies zijn **(31 & 32)**. Dit concept zorgt ervoor dat het openbare gebied van de school altijd veilig achter eigen muren blijft. De binnenste ring bestaat uit een patio en een verlengstuk hiervan dat door naar binnen reikt (gemeenschappelijke ruimte). Hier is het plafond het hoogste **(37)**. Om deze patio en gemeenschappelijke ruimte heen loopt dus de verkeersroute die groepsruimten en spreekkamers met elkaar verbind. Het idee van deze verkeersruimte is, is dat er geen doodlopende wegen zullen zijn. Toch moeten deze verkeersruimten wat verder reiken dan alleen een rondje om het aantal lokalen te kunnen voorzien van een toegang. De gangen die hierdoor ontstaan hebben aan het einde een groot raam, waardoor er altijd zicht is op buiten in deze gangen **(23 & 25 & 26)**. De buitenste ring bestaat dus uit de groepsruimten en spreekkamers etc.

De opbouw van de school is erg interessant omdat het heel overzichtelijk is. Het is gestructureerd opgebouwd en de functies zijn op een gestructureerde manier gesitueerd. Zo is het gemeenschappelijke deel het hoogst en het verkeer het laagste **(37 & 38)**.

Door de patio die in het midden van de school staat is er altijd zicht op de gemeenschappelijke ruimte, maar ook deels op de gangen **(27 & 28)**. Ook zorgt de patio voor een connectie met buiten wanneer je zowel in de gemeenschappelijke ruimte, verkeersruimte of groepsruimte bent **(5)**.

Het ontwerp van deze school bestaat uit twee bouwlagen. De bovenste bouwlaag staat in contact met de onderste om twee redenen.

Ten eerste zorgt de patio voor zichtlijnen van de eerste verdieping naar de tweede verdieping en ten tweede is de vloer een stukje terug gelegd in het ontwerp. De vloer zit niet geheel tegen de patio aan, waardoor er een connectie ontstaat tussen de twee bouwlagen **(30)**.

KC WIJLAND

BIJLAGE PAGINA: 36-41

Het ontwerp van kindcentrum Wijland bestaat uit twee scholen die gescheiden worden door een gemeenschappelijk gebied **(30)**. Dit gebied, anders als bij het kindcentrum Slochterveldweg, vormt geen scheiding, maar juist een binding tussen de twee scholen. Het gebied heeft een open sfeer en er komt daglicht via dakramen naar binnen. Vanuit dit gemeenschappelijke gebied zijn er wel weer net als bij de Slochterveldweg gesloten functies die de identiteit van de twee scholen scheiden en onderscheid maakt tussen de toegangswegen van de onderbouw en bovenbouw **(25)**. De leerpleinen van beide scholen zijn uitgerekt zodat er binnen de scholen zelf meer onderscheid tussen onderbouw en bovenbouw kan worden gecreëerd **(19)**. Aan dit leerplein grenzen de groepsruimten die in volledig contact staan met het leerplein door volledige glazen wanden **(16)**. Om binnen het territoriale gebied nog een onderscheid te maken tussen verkeer en leerplein is het plafond voor de lokalen nog een stuk verlaagd **(21 & 23)**. Dit is de overgang van de leerpleinen naar de groepsruimten. Ook zitten er als zonering voor de groepsruimten vierkante gekleurde vlakken die als entree voor de lokalen dienen. Binnen dit ontwerp wordt er veel met dit soort zoneringen gedaan, zo worden ook het leerplein en de gemeenschappelijke ruimte opgedeeld door verschillende gekleurde vlakken **(20)**.

BASISMODEL

TEKSTUELE ANALYSE

Het basismodel wordt gezien als het SO model dat is ingeleverd door DE UNIE ARCHITECTEN. Op basis van het basismodel dat ik zal analyseren zal ook mijn eigen model worden gemaakt. De reden voor het kiezen van dit startpunt en om dus niet te beginnen vanaf nul is, omdat ik vind dat mijn beroepsproduct ook echt een advies moet kunnen zijn aan het bureau met een realistische situatie. Deze realistische situatie is dan deels al geschetst doormiddel van het basismodel. Hierin zijn een hoop eisen vanuit de opdrachtgevers al meegenomen.

Bijlage nummers: 42 - 46

BASISMODEL SIDDEBUREN

BIJLAGE PAGINA: 42-46

Onderbouw

Kwaliteiten

Binnen de groepsruimte is er genoeg zicht op het gehele gebied. Het is vierkant, waardoor er altijd goed overzicht is en blijft **(1)**. Naast dat er goed overzicht is over het lokaal is er een extra gebied in de groepsruimte gecreëerd **(2)**. De entrees van de lokalen zitten dicht bij elkaar **(9)**, wat de geborgenheid van het gebied aangeeft **(3)**. Het territoriale gebied van de onderbouw wordt bij de Zonnewijzer goed zichtbaar. Hier is duidelijk gemaakt door middel van het terugleggen van de onderbouw dat deze een apart territorium heeft **(8)**. Er is hierdoor weinig zicht vanaf de rest van de school op het territoriale gebied **(5 & 6)**. De geborgenheid komt hier goed in naar voren. Binnen in het territoriale gebied is het transparant. Er is volledig zicht op het speelplein, zodat er toezicht is en de kinderen het gevoel krijgen gezien te worden **(4)**. Er is maar een toegang naar het gebied, wat het makkelijk maakt om te controleren wie er naar binnen en naar buiten komen **(10)**.

Te behalen winst

Als er naar de entrees wordt gekeken is het belangrijk dat er een overgang is tussen het openbare - en privé gedeelte. Op dit moment is deze overgang nog heel hard en kan het voor kinderen minder duidelijk zijn waar nou precies de entree van het lokaal zit. Een opvallende entree kan ook als herkenningspunt worden gezien. Anders als bij de Zonnewijzer is er bij de Springplank minder een gevoel van territoriaal gebied aanwezig **(14)**. Het gebied wordt niet goed afgezonderd en er kan erg makkelijk in het gebied worden gekeken **(13)**. Ook wordt het gebied niet goed afgebakend. Naar mijn idee geven dichte functies een beter gevoel van protectie dan het plaatsen van een wand.

Middenbouw

Te behalen winst

Binnen de middenbouw zijn er ook een aantal punten die tegen het idee van mijn onderzoek ingaan. Om te beginnen bij de groepsruimten, die vierkant zijn zonder enige diversiteit **(18 & 21)**. Dit zorgt natuurlijk wel voor overzichtelijkheid, maar zorgt er ook voor dat er binnen de groepsruimte geen diverse andere ruimtes komen waar kinderen zich kunnen ontwikkelen. Er is net als bij de onderbouw geen duidelijk kenmerk voor de gebieden, zoals een teruggevallen entree. Bij de Zonnewijzer wordt het gebied tussen de twee middenbouw groepsruimten gesplitst door de nevenentree en de kantoren **(26)**. Dit gaat naar mijn idee ten koste van de koppeling tussen de twee gebieden. Doordat dit wordt gedaan wordt de bovenbouw gedwongen op ook in dit gebied te gaan leren, wat een menging van identiteit zou worden. Ook zit een van de entrees van de groepsruimten 3 & 4 niet aan het leerplein. Aan de andere kant bij de Springplank is er natuurlijk maar een groepsruimte voor de groepsruimten 3 & 4. Het territoriale gebied dat bij deze groepsruimte hoort is naar mijn idee niet duidelijk **(25)**. Ik krijg de indruk dat het, zeker door het plaatsen van de entree een openbare ruimte wordt.

Bovenbouw

Kwaliteiten

De bovenbouw is een strak en geordend gebied in de school. Tussen elke groepsruimte zit een flexibele werkplek, een berging en een toilet. Dit zorgt ervoor dat er een goede en heldere structuur is in dit gebied. Ook is het voor de springplank duidelijk wat hun territoriale gebied is **(38)**. Er is hier een leerplein en een leerstraat aanwezig, wat voor diversiteit in het leerplein zorgt. De patio's worden goed gebruikt. Deze zorgt voor een hoek in het territoriale gebied, maar zorgt er nog wel voor dat er genoeg zicht blijft **(40)**.

Te behalen winst

Bij de Zonnewijzer is het territoriale gebied wat minder duidelijk. Dit komt mede door het plaatsen van de nevenentree tussen de groepsruimten 3 & 4. Hierdoor ontstaat er voor de bovenbouw alleen de mogelijkheid om met de middenbouw samen in een gebied te verblijven. Het gebied past dus niet bij mijn eigen invulling van de identiteit van de bovenbouw.

Gemeenschappelijk

Kwaliteiten

Het gemeenschappelijke deel is een gestructureerd geheel. Door het plaatsen van functies in het midden van de ruimte ontstaan er duidelijke toegangswegen voor de onderbouw, middenbouw en bovenbouw **(47)**. De gezamenlijke hal geeft een openbare indruk waar ontmoeting tussen de twee scholen kan plaatsvinden. Ook is dit gedeelte van de school het hoogste om aan te geven dat dit de meest openbare plek is.

Over het algemeen zijn er goede zichtlijnen binnen de school die voor een ruimtelijk gevoel binnen de school zorgen.

Te behalen winst

Het plaatsen van de doe ruimte heeft in dit ontwerp zijn voordeel dat het als groepsruimte kan functioneren in tijden van groei. Toch vind ik niet dat hij hier tot zijn recht komt. Om meer een connectie te krijgen met de rest van het gemeenschappelijke deel heb ik ervoor gekozen om deze meer bij de centrale hal te betrekken.

HET ONTWERP

TEXTUELE ANALYSE

Binnen deze textuele analyse zal er onderscheid worden gemaakt tussen de textuele analyse en de visuele analyse. De textuele analyse zit in het verslag van mijn beroepsproduct en de visuele analyse zit in de bijlages van dit beroepsproduct. De reden hiervoor is zodat deze door u (de lezer) naast elkaar kunnen worden gehouden. Zo zijn er bij de textuele analyses cijfers die refereren naar de visuele analyse van het beroepsproduct.

Bijlage nummers: 49 - 58

ZICHTBAARHEID

Groepsruimte

Zien en gezien worden

Voor zichtbaarheid is het hier belangrijk dat er binnen het gebied zelf transparant zicht is op de groepsruimte **(2)**. Deze transparantie zorgt er namelijk voor dat de jonge kinderen het gevoel krijgen dat er altijd toezicht op ze zal zijn. Toch is er ook voor hun de mogelijkheid om zich deels uit het zicht van de docent sociaal te kunnen ontwikkelen. Bij de groepsruimte heb ik daarvoor gekozen om nisjes te creëren **(1)**. Vanuit dit nisje is dan weer zicht op openbaar gebied via een klein spiekraampje **(5)**.

Om de connectie met buiten te krijgen is ervoor gekozen om aan de pleinzijde volledig beglazing te plaatsen **(9)**. Ook deze beglazing zal op hoogte van het kind worden geplaatst, zodat de kinderen volledig zicht krijgen op de buitenplaats **(11)**.

Toezicht

Om het toezicht op de speelpleinen te waarborgen moet er echter wel zicht op zijn vanuit de groepsruimten **(6)**. Om dit zoals in het PvE werd omschreven niet tot afleiding te laten zorgen zijn er kluisjes bij de ingang geplaatst, die ervoor zorgen dat de zichtlijnen voor de zittende kinderen in de groepsruimte niet wordt verstoord door spelende kinderen op het speelplein. Op het niveau van de volwassen mens is er beglazing geplaatst boven de kluisjes. Dit zorgt wel weer voor toezicht op het speelplein **(8)**. De keuze van de toiletten tussen de twee geschakelde groepsruimten in zorgt ervoor dat er altijd zicht op is. Door beglazing te plaatsen tussen de groepsruimte en de toiletten is er altijd toezicht op dit gebied **(12,14)**.

Speelplein

Zien en gezien worden

Bij de groepsruimte is een plek gecreëerd waar kinderen meer uit het zicht van de leraar kunnen gaan ontdekken **(27 & 46)**.

Zoals al eerder aangegeven is het belangrijk dat de kinderen een eigen gebied toegeëigend krijgen. Zeker bij de onderbouw is geborgenheid dan belangrijk, omdat de kinderen zich dan meer beschermd voelen. Het gebied maakt dan minder onderdeel uit van de openbare ruimte. Deze beleving van de ruimte heb ik gecreëerd door functies tussen de openbare ruimte en het speelplein in te plaatsen. Dit zorgt voor een blokkade van de zichtlijnen vanaf openbaar gebied en speelplein **(23,24 & 42,43)**. Om ook in dit gebied de connectie met buiten te creëren heb ik ervoor gekozen, anders dan bij het basismodel om beglazing te plaatsen in plaats van een dichte functie **(25 & 44)**. Dit zorgt er gelijk ook voor dat er meer natuurlijk licht in het gebied komt **(40 & 58 aantrekkelijkheid)**.

Toezicht

Ook binnen het speelplein gelden dezelfde regels als voor de groepsruimte. Er moet toezicht zijn op de kinderen en de kinderen moeten het gevoel krijgen altijd gezien te worden. Zeker bij een meer openbaar gebied als een speelplein is dit van groot belang bij de jongere kinderen. Deze transparantie binnen het gebied **(22 & 41)** geeft goed weer dat toezicht hier een hoofdpunt is. Natuurlijk staat zichtbaarheid binnen het speelplein ook in verband met de groepsruimte. Door het plaatsen van de beglazing boven de kluisjes krijg je binnen het speelplein het gevoel als kind gezien te worden **(26 & 45)**.

EENDUIDIGHEID

Groepsruimte

Territorium

Binnen de groepsruimte is het ook belangrijk dat er onderscheid is te maken tussen de verschillen van status. Want ook binnen de groepsruimte is het belangrijk dat kinderen hun 'eigen' gebied krijgen! Dit wordt dan ook uitgelegd in het PvE. Binnen de groepsruimte heb ik dit gedaan door twee nisjes te creëren **(15)**. Deze nisjes hebben een lager plafond en een hogere vloer, om aan te geven dat dit een privé gebied is **(19)**.

Entree

Voor de kinderen is het belangrijk dat de entree van de groepsruimte duidelijk wordt gedefinieerd. Dit heb ik gedaan door de entree deels terug te laten vallen in de groepsruimte **(16,17)**. Hierdoor ontstaat er een entree die duidelijk te herkennen is voor de kinderen.

Speelplein

Territorium

Het territorium wordt binnen het speelplein afgebakend door de groepsruimte van groepen 1 & 2, 3 & 4 en de gemeenschappelijke functies **(31 & 50)**. Deze schakeling van lokalen en gemeenschappelijke functies zorgen ervoor dat er een 'eigen' gebied wordt gecreëerd die onderscheid maakt tussen het gehele gebied **(28 & 47)** en gebied los van verkeer **(29 & 48)**. Dit gebied zorgt ervoor dat de kinderen het gevoel van territoriaal gebied krijgen. Het is in een opzicht duidelijk dat dit specifieke gebied van hun is. Ook kan er binnen dit territoriale gebied weer gebied worden toegeëigend door de kinderen. Dit is het gebied dat een stuk is teruggevallen **(30 & 49)**.

Herkenningpunt

Als herkenningpunt heb ik ervoor gekozen om de entree's van de scholen een bepaalde kleur te geven.

MIDDENBOUW

BIJLAGE PAGINA: 52-55

ZICHTBAARHEID

TOEGANKELIJKHEID

Groepsruimte

Entree

Door de entrees van beide groepsruimten dicht bij elkaar te plaatsen zorg je voor een gezamenlijke entree. Dit zorgt dan weer voor dat het gebied meer als gezamenlijk gebied gezien kan worden **(20)**.

Connectie met buiten

Vanuit de groepsruimte is het belangrijk dat er een goede connectie met buiten is. Dit wordt gedaan door middel van beglazing, maar ook door de mogelijkheid te krijgen om vanuit de groepsruimte buiten te kunnen betreden **(21)**.

Kinderlijke maat

Zeker voor de onderbouw is een groot verschil tussen de kinderen en volwassenen de lengte. Hiermee kan dan ook worden gespeeld bij de toegankelijkheid van een gebied. De nisjes die zijn gecreëerd zijn dan ook gebaseerd op de kinderlijke maat, zodat het gebied door de kinderen kan worden toegeëigend **(19)**.

Speelplein

Entree

Beide groepsruimten zijn via dezelfde speelplein te bereiken (35 & 56)

Toegankelijk voor juiste personen

De toegankelijkheid van het gebied kenmerkt hoe privé het gebied is. Omdat de onderbouw zoveel mogelijk los wil staan van de openbare ruimte is het dus ook belangrijk dat deze vanaf zo min mogelijk gebied te bereiken is. Door een soort sluis te creëren die duidelijk aangeeft dat er een doorgang is zorg je ervoor dat het gebied dat te bereiken is via deze doorgang alleen bestemd is voor desbetreffende personen **(36,38 & 54,55)**.

Scheiding openbaar - privé

Voor de onderbouw is het dus van belang dat het zo min mogelijk in contact staat met de openbare ruimte. Hier is de enigste openbare ruimte die voorkomt het verkeer dat naar de groepsruimte 3&4 kan gaan. Dit verkeer is dan ook zoveel mogelijk gescheiden van het territoriale gebied van de onderbouw **(37 & 53)**

AANTREKKELIJKHEID

Speelplein

Ik vind dat het belangrijk is dat er altijd zicht op buiten is, waar je ook bent in de school. Zo ook bij de onderbouw. Door het plaatsen van een raam komt er voldoende zonlicht het gebied binnen en kunnen de kinderen nog naar buiten kijken (40 & 58). Dit zorgt ook weer voor de connectie naar buiten.

Groepsruimte

Zien en gezien worden

Door grote beglazing met zicht op buiten ontstaat er een relatie tussen binnen en buiten **(63 & 76)**. Net als bij de onderbouw groeit de hoogte van de beglazing mee met de lengte van de kinderen. Dit betekent dat de beglazing hier hoger begint dan bij de onderbouw **(65 & 78)**. Door zicht te hebben op zowel buiten, maar ook naar het leerplein **(66 & 79)** zorg je ervoor dat er een ruimtelijker gebied ontstaat met meer diversiteit.

Niet gezien worden

Voor deze leeftijdscategorie geldt dat er veel plekken zullen zijn waar ontdekt kan worden, dus waar er buiten het zicht van de leraar zelfstandig kan worden gespeeld. Hierdoor zijn er binnen de groepsruimte plekken gecreëerd waar niet altijd zicht op is **(59 & 72)**. Dit zorgt ervoor dat kinderen meer hun eigen gang kunnen gaan.

Toezicht

Om het toezicht op de leerpleinen te waarborgen moet er echter wel zicht op zijn vanuit de groepsruimten **(60 & 73)**. Om dit zoals in het PvE werd omschreven niet tot afleiding te laten zorgen zijn er kluisjes bij de ingang geplaatst, die ervoor zorgen dat de zichtlijnen voor de zittende kinderen in de groepsruimte niet wordt verstoord door andere kinderen op het plein. Op het niveau van de volwassen mens is er beglazing geplaatst boven de kluisjes. Dit zorgt wel weer voor toezicht op het leerplein **(62 & 75)**

Leerplein

Zien en gezien worden

Om het leerplein toch ruimtelijk te houden zonder al teveel hoeken en dergelijken heb ik gekozen om toch een overzichtelijk leerplein te creëren van waaruit altijd zicht op het gebied is **(85 & 97)**. De reden dat ik hiervoor heb gekozen is om toch structuur in het ontwerp te houden. Ook bij de leerpleinen is er een connectie met buiten door de patio waarnaast het gebied is gesitueerd **(87 & 100)**. Anders als bij de onderbouw is de middenbouw nog wel een eigen gebied, maar heeft het wel al een connectie met de bovenbouw. Hier is dan ook zicht op vanaf het leerplein **(89 & 102)**. Dit geeft al aan dat het gebied meer openbaar aan het worden is.

Toezicht

Ook bij dit leerplein is er nog toezicht nodig. Kinderen uit deze leeftijdscategorie zijn nog niet zelfstandig genoeg om geheel alleen aan het werk te gaan. Dit zorgt ervoor dat er dus toezicht moet zijn vanuit de groepsruimte, zoals aangegeven in het PvE en dat er vanuit het leerplein zelf ook genoeg toezicht is **(85 & 97)**. Dit hangt nauw samen met het creëren van een overzichtelijk gebied.

Niet gezien worden

Om een eigen gebied te kunnen creëren is hier ook een blokkade van zichtlijnen vanaf het gemeenschappelijke gebied naar het leerplein. Deze blokkade zijn de gemeenschappelijke functies **(86 & 98,99)**

Groepsruimte

Territorium

Binnen de groepsruimte heb ik ervoor gekozen op basis van mijn vooronderzoek dat hier meer gelegenheid moet zijn voor de kinderen om te kunnen gaan ontdekken zonder de leraar. Dit betekend dus dat er binnen het ontwerp meerdere gebieden moeten komen. Dit is tevens wel tegenstrijdig met de overzichtelijkheid die ik alsnog probeer na te streven. Dit is de reden dat ik ervoor heb gekozen meer te gaan voor 3 ruimtes in een groepsruimte en bijvoorbeeld geen volledige 'L' **(67 & 80)**.

Entree

Net als bij de onderbouw zal hier ook de entree worden gekenmerkt doordat het wat is teruggevallen in de groepsruimte. Echter bij deze entree is het gebied meer uitgerekt. Dit heeft te maken met de grotere schaal die hoort bij oudere kinderen **(68 & 81)**.

Leerplein

Territorium

Het territorium van de middenbouw wordt afgeschermd door de gemeenschappelijke functies en hun eigen groepsruimten **(92 & 105)**, waardoor er een gebied zal ontstaan **(90 & 103)** Dit benadrukt het gebied en geeft het hun eigen identiteit. Binnen deze territoriale gebieden zal ook weer onderscheid worden gemaakt tussen het verkeer en het leerplein zelf **(91 & 104)**. Dit kan bijvoorbeeld door middel van kleur/materiaal gebruik op de grond.

Herkenningpunt

Ook hier gelden de kleuren die bij de entrees worden gebruikt als herkenningpunt voor het territoriale gebied.

Groepsruimte

Entree

Voor de Zonnewijzer geldt, omdat hierbij de middenbouw twee lokalen heeft dat deze ook samen worden gesitueerd. De entrees van beide groepsruimten zullen weer bij elkaar worden gesitueerd, alleen verder uit elkaar dan bij de onderbouw **(82)**. Dit geeft ook aan dat ze, ondanks dat ze bij elkaar zijn gesitueerd, meer los van elkaar staan. Het wordt dus al iets individueler. Voor de Springplank geldt dat deze een eigen entree krijgt los van andere lokalen **(69)**.

Connectie met buiten

Ook krijgen beide lokalen toegang tot buiten om hier meer een connectie mee te krijgen. Dit wordt net als bij de onderbouw gedaan door middel van openslaande deuren naar buiten **(70 & 83)** De buitendeur zal niet geheel in het midden worden geplaatst om diversiteit in het lokaal te brengen.

Verlengen leerplein

Ik heb ervoor gekozen om de flexibele werkplek aan het leerplein te grenzen, dit om twee redenen. Ten eerste omdat er hierdoor ruimte kwam aan de buitenzijde om een gebied te creëren voor het lokaal en ten tweede omdat dit wanneer de schuifdeuren volledig open zijn tot een verlengstuk kan dienen voor het leerplein **(71 & 84)**. Dit verlengstuk zorgt voor een apart gedeelte van het leerplein, maar wanneer de deuren gesloten zijn blijft het leerplein overzichtelijk zonder teveel plekken waar geen zicht op is.

Leerplein

Entree groepsruimte

De leerpleinen zijn van meerdere kanten te bereiken (93 & 106). Via zowel de onderbouw, bovenbouw en hun eigen entree. Dit geeft al aan dat het gebied meer openbaar wordt dan bij de onderbouw, die maar via een entree te bereiken was. Dit hoeft echter niet te betekenen dat je ook vanaf elke kant de middenbouw kan gaan bereiken. Door bijvoorbeeld de deur tussen de onderbouw en de middenbouw te sluiten is er via de gemeenschappelijke ruimte nog maar een toegang mogelijk. Ook hier zijn de toegang voor de leerpleinen smal (94 & 107). Dit geeft namelijk aan dat er een toegang is.

Entree leerplein

Net als bij de onderbouw zijn de groepsruimte via hetzelfde leerplein te bereiken. De entrees van de groepsruimte sluiten hier op aan (95 & 108).

Scheiding openbaar-privé

Het openbare gebied komt hier steeds dichterbij het territorium van de groepsruimten met hun leerpleinen (96 & 109). Daarom wordt de leerplein hier ook al meer gezien als een semi-openbaar gebied. Doordat het semi-openbaar gebied wordt geeft dit gelijk aan dat de kinderen al wat ouder worden en zelfstandiger worden. De verkeersroute loopt wel nog langs het leerplein, maar het ligt al wel dichterbij de openbare ruimte dan bij de onderbouw.

ZICHTBAARHEID

Groepsruimte

Zien en gezien worden

Binnen de groepsruimte heb ik ervoor gekozen om het lokaal vierkant te maken **(110 & 118)**. Het lokaal wordt naar mijn idee meer gebruik als een plek waar les wordt gegeven, en wanneer de kinderen zelfstandig of in groepen aan het werk willen gaan kunnen zij zich naar de leerstraat of het leerplein begeven. Een vierkant lokaal is dan ook wat zakelijker en formeler. Aangezien de kinderen ook ouder worden en niet perse meer behoefte hebben aan veel extra gebieden binnen het lokaal. In het lokaal zal dus goed overzicht zijn. Ook vanuit deze groepsruimten zal er een connectie zijn met buiten **(111 & 119)**. Net als bij de onderbouw en middenbouw groeit de hoogte van het raam mee met het kind. Bij de bovenbouw zit de hoogte van het glas dus op de maat van het kind **(113 & 120)**.

Toezicht

Ondanks dat de kinderen ouder worden moet er vanuit de groepsruimten toch toezicht zijn op het leerplein en de leerstraat **(114 & 122)** Dit wordt op dezelfde manier voor elkaar gespeeld als bij de onder- en middenbouw. Door kluisjes bij de ingang te plaatsen zullen die ervoor zorgen dat er geen afleiding is vanuit leerstraat en leerplein, maar zal er nog wel toezicht op zijn **(116 & 124)**.

Leerplein

Zien en gezien worden

Beide leerpleinen en leergang zijn transparante gebieden **(131)**. Deze transparantie wordt al helemaal bevorderd door de patio's die zijn geplaatst tussen de leerpleinen en leerstraat in **(133 & 136)**. De patio's zorgen voor zicht op buiten, maar ook zicht door bijna het gehele gebied van de bovenbouw. Deze transparantie geeft ook aan dat het gebied van de bovenbouw onderdeel wordt van het openbare gebied.

De patio's zorgen er ook voor dat vanuit bijna alle lokalen aan allebei de kanten van het lokaal zicht is op een buitenruimte, wat de connectie vanuit de groepsruimte met buiten versterkt.

Toezicht

Door de transparantie is er genoeg toezicht op het gebied, ondanks dat er een hoek zit in het territoriale gebied.

Niet gezien worden

Het territoriale gebied is zo uitgebreid dat er genoeg plek is om ergens in stilte te kunnen gaan zitten, maar wanneer dit niet mogelijk is is er in de leerstraat nog een plek waar weinig zicht op is. Het zicht hierop wordt namelijk geblokkeerd door de dichte functies zoals; het speellokaal bij de Springplank en de spreekkamers bij de Zonnewijzer **(132 & 135)**

EENDUIDIGHEID

Groepsruimte

Territorium

Zoals bij de zichtbaarheid al aangegeven zullen de lokalen van de bovenbouw overzichtelijk en makkelijk in te delen zijn. Dit zorgt ervoor dat er weinig territorium binnen in de lokalen zelf zal zijn. In twee lokalen wordt er een klein gebied gecreëerd om ruimte te besparen **(126)**.

Entree

Bij de bovenbouw zal elk lokaal zijn eigen entree hebben, met een klein gebied die aangeeft dat er een entree is. Ook hier zijn de lokalen deels teruggevallen om deze te definiëren. Het terugvallen van de entrees is echter minimaal, zodat de overgang van openbaar naar privé hard wordt.

Leerplein

Territorium

Het territoriale gebied van de bovenbouw is redelijk uitgestrekt en begint bij het begin van de 'zitkuil'. Het speellokaal en de spreekkamers schermen het gebied van de leerstraat af **(141)** Het gebied van de bovenbouw zit aan elkaar gekoppeld om een groter gebied te creëren **(137)**

Hier smelt alleen anders als bij de onder- en middenbouw het verkeersgebied samen met het leerplein en leergang. Dit zorgt ervoor dat het verkeersgebied alleen nog bij de spreekkamers van de scholen zal lopen en hier op zal houden **(138)**. Dit verkeersgebied wordt van het leerplein gescheiden door de toiletten die bij de groepsruimten horen **(143)**

Binnen het territorium zijn dus twee gebieden, namelijk; de leerstraat **(140)** en het leerplein **(139)**. Deze twee gebieden worden door elkaar gescheiden doordat het leerplein is verlaagd als een zitkuil **(139)**. Dit maakt onderscheid tussen het leerplein en de leerstraat die als verlengstuk van het verkeer wordt gezien.

Patio

De patio heeft een eigen territorium **(144)**, deze is voornamelijk bedoeld voor de bovenbouw, maar kan ook door de middenbouw worden gebruikt, aangezien deze hier ook aan grenzen. De patio is dus van zowel de midden- als de bovenbouw. Dit geeft ook aan dat de patio onderdeel is van openbare ruimte.

Herkenningpunt

Ook hier gelden de kleuren die bij de entrees worden gebruikt als herkenningpunt voor het territoriale gebied.

Ook zal hier de patio als herkenningpunt gaan gelden voor het openbare uitgestrekte gebied van de bovenbouw **(144)**.

TOEGANKELIJKHEID

Groepsruimte

Entree

Hier zullen de entrees meer afgezonderd van elkaar worden geplaatst. Niet meer in een gebied net als bij de onder- en middenbouw, maar los van elkaar. Dit laat zien dat de zelfstandigheid van de leerlingen ook is toegenomen. De scheiding tussen de entrees wordt gecreëerd door het plaatsen van een toilet of berging tussen de groepsruimten **(127 & 129)**.

Connectie met buiten

Alle lokalen hebben een connectie met buiten door een openslaande deur naar buiten toe **(128 & 130)**

Leerplein

Entrees groepsruimten

De ene helft van de groepsruimten zullen aan het leerplein gevestigd zijn en de andere helft aan de leergang. Dit laat duidelijk zien dat niet alle groepsruimten meer hetzelfde zijn en allemaal vanaf hetzelfde gebied toegang hebben **(157)**.

Entrees leerplein

De leerpleinen zijn vanaf de nevenentree's te bereiken **(158)**. Er is geen gang of versmalling die naar dit gebied leidt, omdat dit gebied al onderdeel is van het verkeer. De leerpleinen lopen dus volledig over in het verkeersgebied om ook weer de openbare ruimte aan te duiden.

Entrees leerstraat

De leerstraat heeft drie toegangswegen, namelijk die via de leerpleinen maar ook via een route tussen het speellokaal en de spreekkamers door **(158)**. Dit is een belangrijke connectie tussen de centrale hal en de flexibele groepsruimte. Deze hal loopt dus door in de leerstraat.

AANTREKKELIJKHEID

Leerplein

Het leerplein en de leerstraat zullen worden verlicht door de patio's. Deze bieden ook zicht op een buitenruimte **(161)**.

ZICHTBAARHEID

Zien en gezien worden

Door het ontwerp heen zijn er zichtlijnen gecreëerd die ondanks dat de school uit verschillende clusters en identiteiten bestaat toch met elkaar verbonden worden **(162 & 163)**. Omdat het speellokaal en de spreekkamers in het midden van het ontwerp zitten, en normaal gesproken geen natuurlijk daglicht zouden hebben zijn deze naast de patio's geplaatst om ook een connectie met buiten te krijgen **(164)**. De gemeenschappelijke hal moet een plek zijn waar interactie plaats kan vinden, hierdoor zijn er geen hoeken en eigen gebieden die gecreëerd hoeven te worden. Er is goed overzicht omdat het gebied vierkant is **(166)**.

Niet gezien worden

De gemeenschappelijke ruimtes kaderen het gebied af voor de gemeenschappelijke ruimte, maar blokkeren ook de zichtlijnen op de leerpleinen om voor privacy te zorgen **(165)**.

EENDUIDIGHEID

Het gebied dat wordt gecreëerd is dus vierkant om ook overzicht te kunnen houden **(167)**. Om aan te geven dat dit het gemeenschappelijke gebied is wordt het plafond hier verhoogd **(169)**. Dit geeft de beleving van een openbare ruimte. In de gemeenschappelijke ruimte is het de bedoeling dat er interactie kan plaatsvinden tussen de twee verschillende scholen. Vanuit de gemeenschappelijke ruimte zijn er vier toegangswegen. Twee voor beide onderbouwen en twee voor de midden-/bovenbouwen. Deze zijn aangegeven doordat het er smaller wordt **(170)**

TOEGANKELIJKHEID

Het kindcentrum heeft drie entrees. Eentje voor de gemeenschappelijke ruimte, de onderbouw en de middenbouw. Dit is de hoofdentree. En nog twee voor de bovenbouwen. De nevenentree's. Door dit te doen creëer je voor de onderbouw nog meer een eigen gebied (171). Ten slotte zijn er dus nog vier toegangswegen die vanuit de gemeenschappelijke ruimte die deze koppelen aan de onder-/midden- en bovenbouw. Dit zorgt ervoor dat er voor de kinderen meteen duidelijk is welke toegang zij moeten nemen. De toegangsweg van de onderbouw zit zo dicht mogelijk bij de hoofdentree en de toegangsweg van de midden- en bovenbouw zo ver mogelijk van de hoofdentree (172).

SFEERIMPRESSIE
AANTREKKELIJKHEID

1 LEERSTRAAT

PRIVE PLEKKEN BINNEN DE LEERSTRAAT OM ZELFSTANDIG AAN HET WERK TE KUNNEN GAAN.

5 ZONERING

ZONERING VAN DE LEERPLEINEN KAN MET KLEUREN WORDEN GEDAAN. DIT ZORGT TEGEN DE NEUTRALE VOOR EEN DUIDELIJK CONTRAST

9 HERKENNINGSPUNT

CONTRAST TUSSEN DE GANG EN DE LOKALEN.

2 VERLAGEN RUIMTE

HET SPEELLOKAAL MOET WORDEN GEBRUIKT ALS VERLENGING VAN DE HAL. DOOR EEN SCHEIDING TE MAKEN IN HET LOKAAL WORDT DE RUIMTE MINDER HOOG EN DUS GEZELLIGER.

6 TONEEL

TONEEL WAAR KINDEREN OP KUNNEN SPELEN. HIER KUNNEN ZITZAKKEN WORDEN NEERGELEGD OM OOK MEE TE SPELEN.

3 NEUTRAAL MATERIAAL

NEUTRAAL MATERIAAL DOOR DE HELE SCHOOL. DIT ZORGT VOOR RUST EN OVERZICHT. DE KINDEREN MAKEN NAAR MIJN IDEE DE KLEUR VAN DE SHCOOL.

7 TERRITORIUM

APARTE KLEUR VOOR HET TERRITORIUM BINNEN DE ONDERBOUW. DE PLEK WAAR KAN WORDEN TERUGGETROKKEN.

4 HOUTEN DAK

EEN HOUTEN PLAFOND ZORGT VOOR EEN WARM GEVOEL.

8 GARDAROB

GARDEROBE NAAST HET LOKAAL.

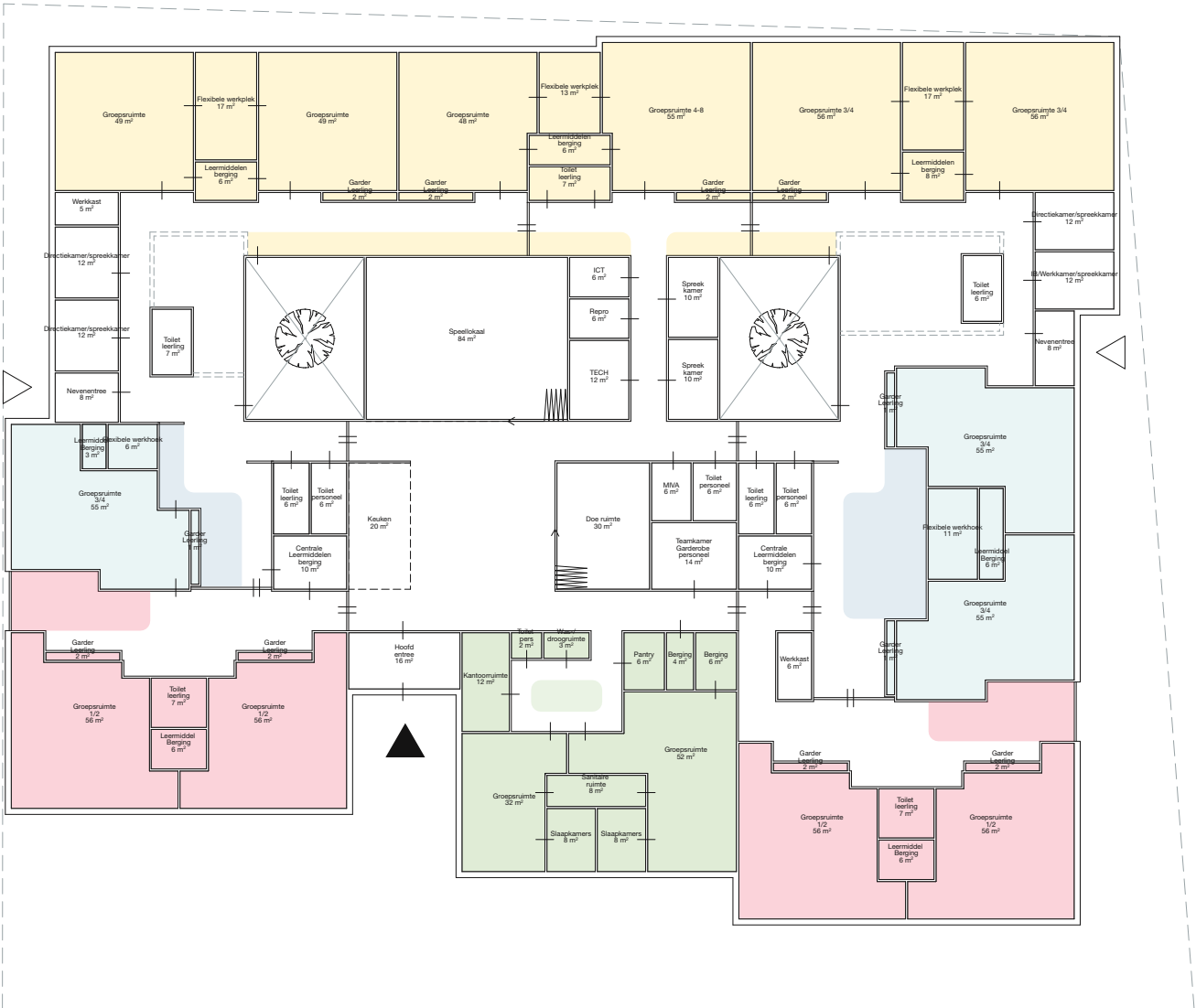

UITEINDELIJK ONTWERP
VERGELIJKEN MODELLEN

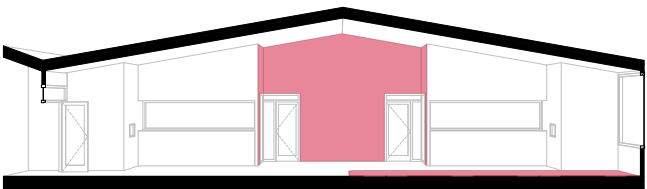
BASISMODEL

UITEINDELIJKE ONTWEPR

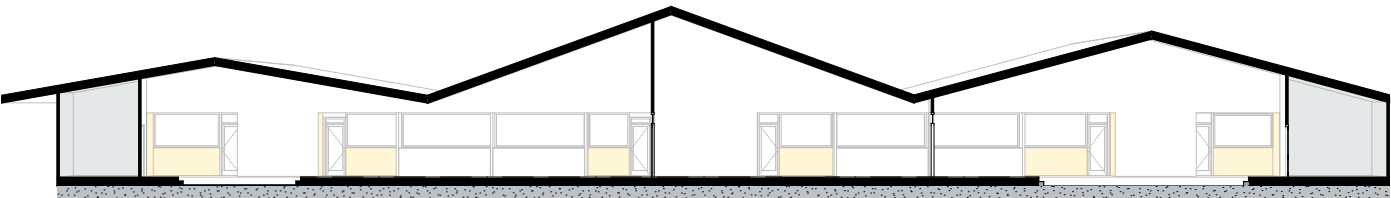
UITEINDELIJKE ONTWERP
DOORSNEDES

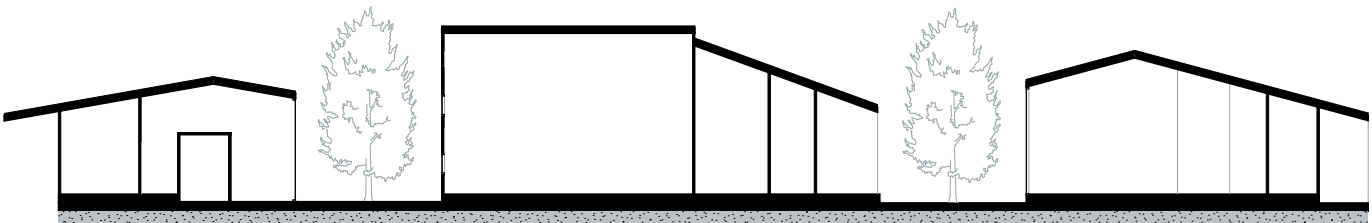
A-A

B-B

C-C

D-D

UITEINDELIJKE ONTWERP
INDELING + 3D VIEWS

TOOLBOX

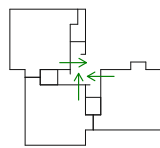
De toolbox die ik voor DE UNIE ARCHITECTEN heb opgesteld is een conclusie die ik heb getrokken uit mijn onderzoek. Hij zal moeten dienen als houvast voor sociale veiligheid bij het ontwerpen van een basisschool. De toolbox zal bestaan uit vier manieren die invloed hebben op sociale veiligheid, namelijk;

- Ontwerpmiddelen die de vuistregels beïnvloeden
- Ontwerpmiddelen die de status beïnvloeden
- In-between spcae

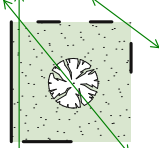
ZIEN EN GEZIEN WORDEN

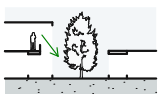
Klustering

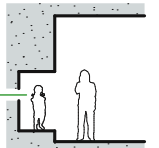
Patio

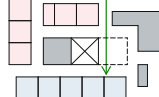
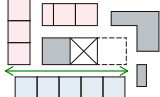
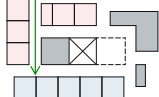
Terugleggen vloer

Doorkijkjes

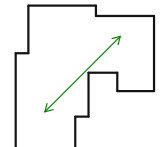
Altijd zicht op een buitenruimte

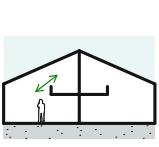
TOEZICHT

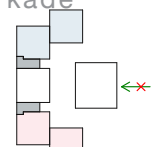
Vormgeving

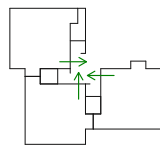
Entresol

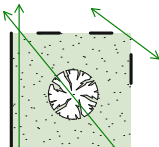
Visuele blokkade

Klustering

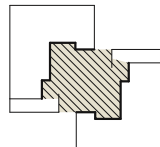
Patio

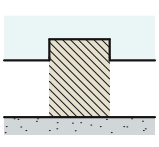
TERRITORIUM

Klustering

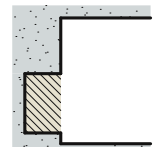
Plafond

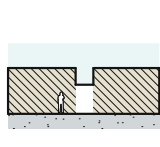
Kleur

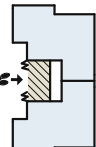
Nis

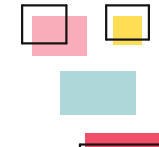
Scheiden door verkeer

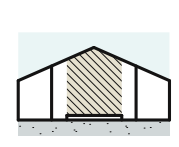
Harmonica-deur

Vlakken zonering

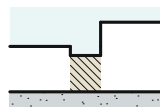
Verhogen vloer

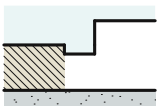
SAMENHANGEND

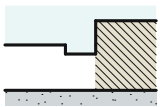
Verkeer - laag-plafond

Groepsruimte middel plafond

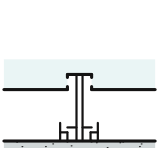
Verkeer - laag-plafond

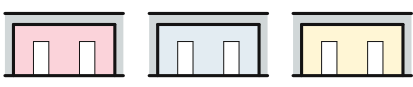
ORIENTATIE MOGELIJKHEDEN

Functioneel

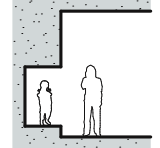
Kleur

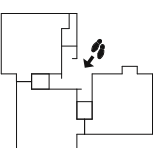
GEMAK VAN BEREIKEN

Kinderlijke maat

Klustering

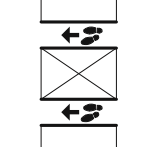
Schuifdeur

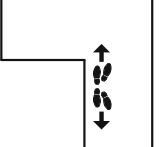
ENTREE

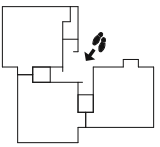
Scheiding door functie

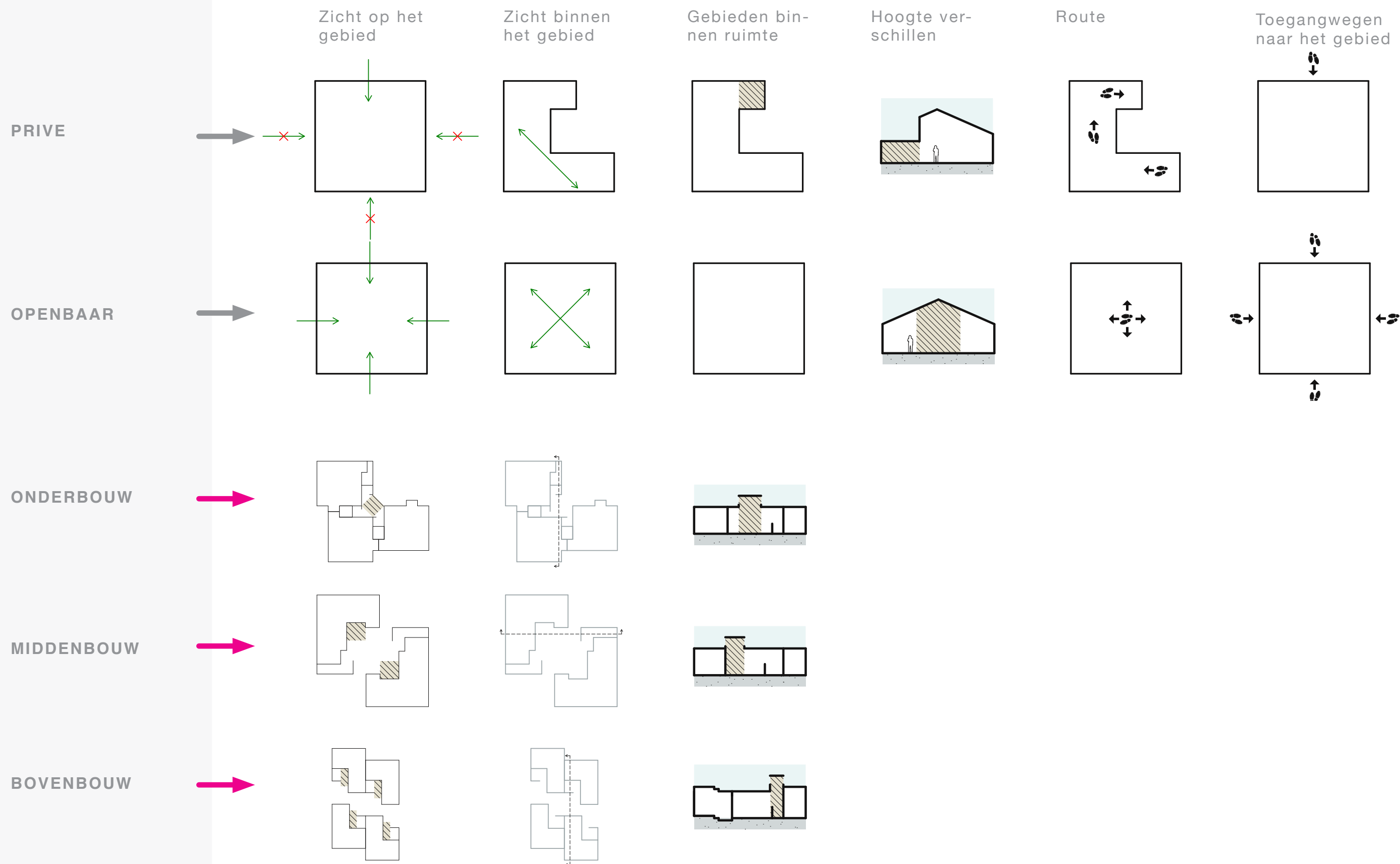

Scheiding door entree

Klustering

Bronnenlijst

Literatuur:

Hertzberger, H. (2008). Ruimte en leren. Rotterdam, Nederland: Uitgeverij 010.

Maas, A. (2012). Scholen op weg naar integrale kinderdagcentra. Soesterberg, Nederland: Aspect.

Pdf-documenten:

Van Veen, P. (2015). Is een klas een veilige omgeving?

Geraadpleegd van <https://www.schoolenveiligheid.nl/wp-content/uploads/sites/2/2015/02/Patrick-van-Veen-De-klas-als-sociale-groep.pdf>

Nederlands Jeugdinstituut. (2019) Cijfers over pesten: slachtoffers. Geraadpleegd van <https://www.nji.nl/nl/Databank/Cijfers-over-Jeugd-en-Opvoeding/Cijfers-per-onderwerp/Gepest-worden>

Kennisplein. (2019). 06. sociale veiligheid. Geraadpleegd van <https://www.ifv.nl/kennisplein/Documents/20190207-Webitem-06.-Sociale-Veiligheid.pdf>

Website:

Wij-leren. (z.d.). Geraadpleegd op 12 september 2019, van <https://wij-leren.nl/integraal-kindcentrum.php>

School & veiligheid stichting. (z.d.). Geraadpleegd op 16 september 2019, van <https://www.schoolenveiligheid.nl/po-vo/kennisbank/wet-op-sociale-veiligheid/>

Gezonde kinderopvang. (z.d.). Geraadpleegd op 17 april 2020, van <https://www.gezondekinderopvang.nl/themas-4-12-jaar/sociaal-emotionele-ontwikkeling>

Gezonde kinderopvang. (z.d.). Geraadpleegd op 17 april 2020, van <https://www.gezondekinderopvang.nl/themas-0-4-jaar/sociaal-emotionele-ontwikkeling>

Ensie. (z.d.). Geraadpleegd op 17 april 2020, van <https://www.ensie.nl/basisboek-integrale-veiligheid/sociale-veiligheid>

Onderwijs inspectie (z.d.). Geraadpleegd op 17 april 2020, van <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/sociale-veiligheid/zorgplicht-veiligheid-leerlingen>

Anababa (z.d.). Geraadpleegd op 17 april 2020, van <http://www.anababa.nl/school/basisschool/onderwijs/groepen>

Basisonderwijs. (z.d.). In Wikipedia. Geraadpleegd op 17 april 2020, van https://nl.wikipedia.org/wiki/Basisonderwijs_in_Nederland

Joren van Dijk. (2015, 25 oktober). Veiligheid. Geraadpleegd van <https://www.omgevingspsycholoog.nl/veiligheid/>

School en veiligheid. (z.d.). Geraadpleegd op 17 april 2020, van <https://www.schoolenveiligheid.nl/po-vo/kennisbank/wet-op-sociale-veiligheid/>